



**FÖRVALTNINGSRÄTTEN
I STOCKHOLM**
Allmänna avdelningen
Enhet 17

DOM
2013-01-10
Meddelad i
Stockholm

Mål nr
21168-12

SÖKANDE

4T Sverige AB, 556857-8495
Box 6343
102 35 Stockholm

MOTPART

AB Storstockholms Lokaltrafik, 556013-0683

Ombud: Advokaten Joakim Lavér och Advokaten Olof Larsberger
Hannes Snellman Advokatbyrå AB
Box 7801
103 96 Stockholm

SAKEN

Ansökan om överprövning enligt lagen om upphandling inom områdena
vatten, energi, transporter och posttjänster

KONKURRENSVERKET	
2013-01-10	
Avd	
Dnr	
Doss	Aktbil

FÖRVALTNINGSRÄTTENS AVGÖRANDE

Förvaltningsrätten avslår ansökan om ingripande.

Dok.Id 303501

Postadress

115 76 Stockholm

Besöksadress

Tegeluddsvägen 1

Telefon

08-561 680 00

E-post:

forvaltningsrattenistockholm@dom.se

Telefax

08-561 680 01

Expeditionstid

måndag – fredag
09:00-15:00

YRKANDEN M.M.

AB Storstockholms Lokaltrafik (SL) utför på uppdrag av Trafiknämnden i Stockholms läns landsting en upphandling av tjänsten SMS-biljett. Upphandlingen genomförs enligt lagen (2007:1092) om upphandling inom områdena vatten, energi, transporter och posttjänster, LUF, och omfattar delarna tekniktjänst och betaltjänst.

4T Sverige AB (4T) ansöker om överprövning av upphandlingen såvitt gäller delmomentet betaltjänst och yrkar att förvaltningsrätten ska förordna att upphandlingen ska göras om.

Till stöd för sin talan anför 4T i huvudsak följande. SL har överträtt bestämmelsen i 1 kap. 24 § LUF genom att utforma förfrågningsunderlaget på ett sätt som uppenbart gynnat en anbudsgivare, Samtrafiken i Sverige AB (Samtrafiken), och genom att tilldela Samtrafiken kontraktet för momentet betaltjänst. Bakgrunden till detta är att Samtrafiken sedan en tid tillbaka arbetat med att utforma en betaltjänst för kollektivtrafikbiljetter. Förfrågningsunderlaget är utformat för att passa just Samtrafikens erbjudande. Därmed har andra, med Samtrafiken konkurrerande alternativ, utestängts. Ett exempel på hur förfrågningsunderlaget favoriserat Samtrafiken är följande. Till förfrågningsunderlaget finns bifogat ett avtalsutkast som anbudsgivarna ska acceptera (skall-krav). Detta avtalsutkast innehåller två ansvarsbestämmelser som lägger ett obegränsat skadeståndsansvar på leverantören. Dessa för leverantören långtgående ansvarsbestämmelser medförde att 4T avstod från att lämna anbud i upphandlingen, eftersom det visade sig vara omöjligt att kalkylera ett anbud med rimliga förutsättningar till framgång och samtidigt hantera den nödvändiga riskpremien. Det kan också konstateras att samtliga övriga kvalificerade anbudsgivare utom en avstod från att lämna anbud. Dessa ansvarsbestämmelser var därför enligt 4T:s uppfattning oproportionerliga samt innebar att anbudsgivarna inte

behandlades lika eftersom Samtrafiken, som bl.a. ägs av SL och andra trafikhuvudmän, kan ha haft bättre förutsättningar att beräkna den aktuella risken. 4T hänvisar här till Kammarrätten i Stockholms dom av den 11 februari 2010 i mål nr 6986-09.

SL har vidare för upphandlingen anlitat en konsult som samtidigt har arbetat för Samtrafiken och som varit delaktig i utformningen av Samtrafikens nu offererade tjänst. Samtrafiken har haft i uppdrag att å trafikhuvudmännens vägnar omförhandla avtalen med mobiltelefonoperatörerna avseende den s.k. premium-sms tjänst som nu ska ersättas med den upphandlade betaltjänsten. Konsulten har tillsammans med ansvarig person hos Samtrafiken arbetat med detta. Han har trots pågående uppdrag hos SL haft möten, bl.a. i februari 2012, där han har uppträtt å Samtrafikens vägnar i frågor rörande premium-sms tjänster. I sitt arbete för Samtrafiken har konsulten därtill haft kontakter med mobiloperatörerna (dvs. 4T:s ägare) och fått information om den betaltjänst som 4T avsåg att erbjuda i en kommande upphandling. Mobiloperatörerna har därvid fått uppfattningen att konsulten företrädde en potentiell kund varför de kunnat lämna mer utförlig information om 4T:s kommande erbjudande än vad de skulle ha gjort om de visste att konsulten företrädde en potentiell konkurrent.

Samtrafiken har efter den 5 mars 2012 fortsatt att agera för SL:s och andra trafikhuvudmäns räkning i dialogen med mobiloperatörerna om en förlängning av avtalen rörande den SMS-tjänst som nu ska ersättas med den tjänst som upphandlingen avser. Genom att förmå mobiloperatörerna att förlänga de nuvarande avtalen har Samtrafiken skapat tidsutrymme för att utveckla en egen tjänst som konkurrerar med den tjänst som mobiloperatörernas bolag 4T erbjuder. Samtrafiken har således efter detta datum företrätt SL i beställarrollen gentemot mobiloperatörerna och parallellt med detta i egenskap av leverantör utarbetat en konkurrerande tjänst.

Konsulten har varit jävig, och därmed har Samtrafiken varit jävigt. Jävet består inte i att konsulten suttit på ”dubbla stolar” i själva upphandlingsförfarandet utan dels i att SL vid utformningen av förfrågningsunderlaget kunnat anpassa detta till Samtrafikens erbjudande, dels i att Samtrafiken vid utformningen av sitt anbud haft tillgång till bakgrundsinformation om upphandlingen som inte varit tillgänglig för andra anbudsgivare. Samtrafiken är vidare delägt av SL. Även om ägarandelen är liten har SL en framträdande roll som landets största kollektivtrafikhuvudman och SL är en föregångare när det gäller de aktuella betaltjänsterna.

SL borde ha uteslutit Samtrafikens anbud och eftersom endast ett giltigt anbud då hade förelegat bör upphandlingen göras om. 4T har lidit skada av överträdelsen eftersom utformningen av förfrågningsunderlaget har omöjliggjort för 4T att delta i upphandlingen med ett anbud som hade haft rimliga förutsättningar till framgång.

SL bestrider bifall till ansökan och anför i huvudsak följande. Det har inte förekommit några överträdelser av LUF i upphandlingen. Den konsult som 4T nämner i ansökan om överprövning arbetar sedan år 2008 på ett leverantörsberoende konsultföretag. Under 2010 var konsulten, i egenskap av konsult åt trafik huvudmännen, involverad i förhandlingar med de olika mobiloperatörerna avseende ersättning och förlängning av avtal. Då de framförhandlade avtalen skulle komma att löpa ut den 30 juni 2011 vidtogs, vid årsskiftet 2010/2011, nya förhandlingar med mobiloperatörerna. Dessa förhandlingar kom att på uppdrag av trafik huvudmännen drivas av Samtrafiken. För utförande av det uppdraget anlidade Samtrafiken i sin tur konsulten. Samtrafiken ägs gemensamt av de landstings- och kommunägda länstrafikbolagen och av ett antal privata trafikbolag. Samtrafiken bedriver bl.a. utveckling av IT-tjänster och konsultverksamhet rörande bl.a. tillgänglighetsfrågor, planering och affärsutveckling. Under sommaren 2011 slutfördes konsultens förhandlingsuppdrag. I samband härmed erhöll han

dock ett nytt uppdrag från Samtrafiken rörande bl.a. frågor hänförliga till köp av SMS-biljetter med kontantkort. I november 2011 framkom det att ett antal mobiloperatörer bildat ett gemensamt bolag, 4T. Ett bolag bildat med avsikt att kunna tillhandahålla en SMS-betaltjänst. Parallellt med introduktionen av 4T men oberoende av denna kom därefter att utredas huruvida förutsättningar förelåg att låta Samtrafiken samordna en för de offentliga ägarna gemensam offentlig upphandling av en SMS-tjänst. Konsulten bistod Samtrafiken med detta uppdrag och arbetsuppgifterna bestod bl.a. i kontakter med olika mobiloperatörer och allmän informationsinhämtning inför den eventuella upphandlingen. Någon sådan gemensam upphandling kom dock inte till stånd då det under utredningsuppdraget stod klart att det inte fanns förutsättningar för att låta Samtrafiken samordna en för de offentliga ägarna gemensam offentlig upphandling av en SMS-tjänst. Upprättande av förfrågningsunderlag, kravspecifikation, avtalsutkast eller liknande förberedande åtgärder kom därför aldrig att genomföras i Samtrafikens regi.

Under hela den tid som konsulten har bistått Samtrafiken var Samtrafiken på "beställarsidan". På ett möte mellan trafikhuvudmännen och företrädare för Samtrafiken den 5 mars 2012 lät Samtrafiken dock meddela att bolaget, eftersom det inte kunde samordna en gemensam upphandling, istället övervägde att delta som leverantör i kommande upphandlingar. Även konsulten var närvarande vid detta möte. Konsulten förklarade därvid att en sådan leverantörsroll inte var förenlig med konsultfirmans krav på leverantörsberoende, varvid konsultens samtliga uppdrag för Samtrafiken omedelbart kom att upphöra. I december 2011, då konsulten alltjämt bistod Samtrafiken i dess egenskap av "beställare", anlätades konsulten även av SL. Arbetsuppgifterna bestod bl.a. i genomförande av marknads- och behovsanalyser avseende plattform för SMS-biljetter. I mars 2012, sedan det stått klart att Samtrafiken inte skulle genomföra nå-

gon upphandling, kom konsultens uppdrag för SL att inriktas på att genomföra en upphandling av SMS-tjänsten i SL:s regi.

Konsultens uppdrag för Samtrafiken har inte inneburit jäv

Konsultens tidigare uppdrag för Samtrafiken har inte inneburit en konkurrensfördel för Samtrafiken i upphandlingen. Konsulten har aldrig innehaft "dubbla roller" i upphandlingen, till skillnad från den konsult som var aktuell i det av 4T åberopade avgörandet från Kammarrätten i Stockholm i mål nr 6986-09. Konsulten har i den nu aktuella upphandlingen enbart biträtt SL. Det ska vidare understrykas att konsulten uteslutande biträtt Samtrafiken i dess egenskap av företrädare för trafikhuvudmännen och (möjlig) beställare av aktuella tjänster. Det förhållandet att konsulten kom att biträda såväl SL som Samtrafiken under tiden december 2011 fram till den 5 mars 2012, dvs. i tiden före det att upphandlingen påbörjats, har sin naturliga förklaring i att såväl SL som Samtrafiken under denna period befann sig på "beställarsidan".

Det kan således konstateras att konsulten aldrig har biträtt Samtrafiken i dess egenskap av leverantör och följaktligen inte heller i upphandlingen. Det material som använts i upphandlingen (förfrågningsunderlag, inklusive avtalsutkast, m.m.) har uteslutande tagits fram i SL:s regi och efter det att konsultens uppdrag för Samtrafiken avslutats. Konsulten har inte haft någon som helst kännedom om någon av Samtrafiken utformad betaltjänst och har följaktligen inte utformat SL:s förfrågningsunderlag i upphandlingen därefter. Samtrafiken fick ta del av förfrågningsunderlaget först i samband med att övriga kvalificerade anbudsgivare som visat intresse av att delta i upphandlingen (däribland 4T) fick göra det. Mot bakgrund av det tänkta upphandlingsprojektet i Samtrafikens regi har Samtrafiken haft kännedom om att en upphandling av en SMS-tjänst sannolikt skulle komma att genomföras. Sådan kännedom har emellertid varit helt oberoende av konsultens uppdrag för Samtrafiken. Mot bakgrund av de kontakter som bl.a.

konsulten haft med de olika mobiloperatörerna har därtill de övriga leverantörer som kom att delta i upphandlingen haft motsvarande kännedom om sannolikheten för en kommande upphandling av aktuell tjänst.

Samtrafiken har inte varit jävig i upphandlingen

Påståendet att SL med hjälp av konsulten har kunnat utforma sitt förfrågningsunderlag, med utgångspunkt i den betaltjänst som Samtrafiken utformat och den bakgrundskunskap om Samtrafikens utredning som konsulten haft, är felaktigt. Vare sig SL eller konsulten har haft någon som helst insyn i, eller varit delaktiga i framtagandet av, någon av Samtrafikens utformad betaltjänst. I december 2011 anordnade Samtrafiken bl.a. informationsmöten tillsammans med (de f.d.) trafikhuvudmännen om hur Samtrafiken skulle kunna bistå trafikhuvudmännen i det fortsatta arbetet med en SMS-tjänst. Detta skedde i samband med att förutsättningarna för en samordnad upphandling i Samtrafikens regi utreddes. Det arbete i Samtrafikens regi som kom att utföras under denna tidpunkt har inget som helst att göra med hur SL därefter kom att utforma förfrågningsunderlaget i upphandlingen.

Det är felaktigt att Samtrafiken har kunnat utforma sitt anbud med stöd i den kunskap om SL:s behov som framkommit under tiden som konsulten på Samtrafikens uppdrag utrett hur en betaltjänst borde vara utformad och hur den skulle upphandlas. Konsulten har inte haft något sådant uppdrag för Samtrafiken. Däremot kom konsulten att genomföra marknads- och behovsanalyser avseende plattform för SMS-biljetter på uppdrag av SL. I samband härmed inbjöds möjliga leverantörer för presentation av sina respektive lösningar. Dessa möten ägde rum under december 2011 och under januari 2012. Att notera är att Samtrafiken, som under denna tidpunkt inte sågs som leverantör utan tvärtom som möjlig samordnare av en för trafikhuvudmännen gemensam upphandling, inte bjöds in till något sådant presentationsmöte. Resultatet av denna marknads- och behovsanalys redovi-

sades den 17 februari 2012. Påståendet att Samtrafiken skulle ha haft tillgång till bakgrundsinformation om upphandlingen som inte varit tillgänglig för andra anbudsgivare är således helt grundlöst.

SL har inte gjort gällande att Samtrafiken efter den 5 mars 2012 endast haft en leverantörsroll. Samtrafiken beslutade sig, självständigt och utan påverkan från SL:s sida, för att ikläda sig leverantörsrollen av i upphandlingen aktuell tjänst. De förhandlingar efter den 5 mars 2012 som 4T åsyftar har rört helt andra frågor än tjänsten SMS-biljett (och genomfördes för övrigt utan bistånd av konsulten). Parentetiskt kan tilläggas att SL slutförde dessa förhandlingar med mobiloperatörerna på egen hand utan bistånd från Samtrafiken.

Samtrafiken har inte haft någonting med utformningen av förfrågningsunderlaget eller annan dokumentation som använts i upphandlingen att göra och har heller inte på förhand givits någon som helst insyn, eller på annat sätt fått ta del av, sådan dokumentation.

Det har saknats grund för att utesluta Samtrafiken

Någon jävssituation har inte förekommit i upphandlingen och 4T:s påstående om att Samtrafikens anbud borde ha uteslutits saknar följaktligen grund. Ställd inför det faktum att Samtrafiken ämnade delta i upphandlingen i egenskap av leverantör har SL haft att behandla Samtrafiken som vilken annan deltagande leverantör som helst. Ett uteslutande av Samtrafiken hade således utgjort ett brott mot den grundläggande principen om likabehandling.

Utformningen av förfrågningsunderlaget har inte gynnat Samtrafiken

Någon jävssituation har inte förekommit i upphandlingen och förfrågningsunderlaget har således inte utformats under påverkan av jäv. 4T:s talan i denna del kan emellertid uppfattas på så sätt att 4T gör gällande att

SL utformat förfrågningsunderlaget på ett för Samtrafiken gynnsamt sätt (utan att det för den delen skulle föreligga en jävssituation). SL bestrider detta. SL har inte haft något som helst intresse av att gynna Samtrafiken och har inte heller utformat förfrågningsunderlaget på ett sätt som gynnat Samtrafiken. 4T:s påståenden om att så varit fallet är grundlösa. Som framgår av tilldelningsbeslutet och resultatrapporten vann visserligen Samtrafiken delområdet betaltjänst men hamnade först på andra plats i delområdet tekniktjänst. Upphandlingsföremålet, dvs. tjänsten SMS-biljett, kommer således att delvis levereras av annan leverantör än Samtrafiken.

Utformningen av punkterna 6.5 och 8.2 i avtalet har inte gynnat Samtrafiken

Ansvarsbestämmelserna i avtalet är helt sedvanliga kommersiella villkor och fullt proportionerliga med beaktande av upphandlingsföremålet. SL ställer sig frågan varför Samtrafiken ska ha haft bättre förutsättningar för att beräkna den aktuella risken i förhållande till övriga anbudsgivare. Samtliga övriga anbudsgivare har flerårig erfarenhet i branschen och får anses vara väl kapabla att beräkna risker av nu aktuellt slag.

Det är fel att samtliga övriga anbudsgivare utom en avstod från att lämna anbud. Som framgår av resultatrapporten lämnade sammanlagt tre leverantörer, utöver Samtrafiken, anbud i upphandlingen. Således kan ansvarsbestämmelserna i avtalet punkterna 6.5 och 8.2 inte haft den avhållande verkan för kvalificerade anbudsgivare att lämna anbud i upphandlingen som 4T gör gällande.

SKÄLEN FÖR AVGÖRANDET

Enligt 1 kap. 24 § LUF ska upphandlande enheter behandla leverantörer på ett likvärdigt och icke-diskriminerande sätt samt genomföra upphandlingar på ett öppet sätt. Vid upphandlingar ska vidare principerna om ömsesidigt erkännande och proportionalitet iakttas.

I 16 kap. 6 § första stycket samma lag anges vidare att om den upphandlande enheten har brutit mot de grundläggande principerna i 1 kap. 24 § eller någon annan bestämmelse i denna lag och detta har medfört att leverantören har lidit eller kan komma att lida skada, ska rätten besluta att upphandlingen ska göras om eller att den får avslutas först sedan rättelse gjorts.

Det är den upphandlande myndigheten som har att identifiera sitt behov och utifrån detta står det myndigheten fritt att utforma förfrågningsunderlaget inför upphandlingen. Förfrågningsunderlaget måste dock stå i överensstämmelse med LUF och de gemenskapsrättsliga principer som ligger till grund för lagstiftningen.

Förfrågningsunderlaget

I förfrågningsunderlagets avsnitt 2.1 anges bl.a. följande

2.1. Acceptans av obligatoriska krav

Anbudsgivaren skall acceptera samtliga avtalsvillkor som framgår av bilaga 5.

I bilaga 5 *Avtalsutkast avseende Tjänsten SMS-biljett* anges bl.a. följande.

6.5 Ansvar för fel och brister

Är tjänsten felaktig och det inte beror på SL eller något förhållande på SLs sida är Leverantören skyldig att, utan kostnad för SL, vidta rättelse och avhjälpa felet.

Sker inte rättelse enligt första stycket inom skälig tid efter det att SL påtalat felet har SL rätt att antingen kräva prisavdrag som svarar mot felet eller låta avhjälpa felet på Leverantörens risk och bekostnad.

Leverantören ansvarar för alla skador som uppstår till följd av att tjänsten är felaktig, inte följer avtalad specifikation eller inte uppfyller ställda krav.

8.2 Skadestånd

Vid hävning skall ekonomisk reglering ske mellan SL respektive Leverantören. Ersättning skall utgå för direkt skada som är anledning till hävning. Leverantören ansvarar för skada gentemot tredje man, orsakad av Leverantören. Leverantören ansvarar för skada som Leverantören vållar genom fel eller försummelse vid utförande av sina åtaganden enligt Avtalet.

Förvaltningsrätten gör följande bedömning.

Konkurrensfördel

Konsulten har utfört uppdrag för både SL och Samtrafiken. 4T har anført att främst likabehandlingsprincipen därmed har åsidosatts.

Det finns inga bestämmelser i LUF som reglerar jävssituationer. Jävsinvändningar får istället bedömas utifrån de grundläggande EU-rättsliga

principer som kommer till uttryck i 1 kap. 24 § LUF. Av EU-domstolens praxis framgår att en leverantör som medverkat vid förstudier inför en upphandling eller vid utformningen av förfrågningsunderlaget inte kan utestängas från deltagande i upphandlingen, om leverantören kan visa att dennes tidigare medverkan inte har inneburit en otillbörlig konkurrensfördel eller att det uppstått en intressekonflikt som snedvrider konkurrensen i upphandlingen (jfr EU-domstolens dom i de förenade målen C-21/03 och C-34/03 *Fabricom SA mot Belgien*). Kammarrätten i Stockholm har i mål nr 6989-09 ansett att den upphandlande myndigheten har bevisbördan för att visa att principen om likabehandling inte åsidosatts i en situation där omständigheterna är sådana att det finns en presumtion för att en anbudsgivare har fått en konkurrensfördel (jfr även Kammarrätten i Sundsvalls dom i mål nr 2458-11).

Frågan är här om Samtrafiken, antingen genom konsultens arbete för SL och Samtrafiken eller genom Samtrafikens inledande arbete med en eventuell framtida upphandling, har erhållit sådana fördelar att konkurrensen snedvridits på sådant sätt att det strider mot bestämmelserna i LUF.

Av utredningen i målet framgår bl.a. att en konsult, som arbetar för en oberoende konsultfirma utan intressen i upphandlingen, har utfört uppdrag för både SL och Samtrafiken. Samtrafiken är ett bolag som till viss del ägs av SL. Inledningsvis var konsulten engagerad i förhandlingar med de olika mobiloperatörerna (nuvarande 4T) avseende ersättning och förlängning av avtal. Därefter fick konsulten i uppdrag att undersöka möjligheten att låta Samtrafiken samordna en gemensam upphandling av en SMS-tjänst för trafikhuvudmännens räkning. När det konstaterades att någon gemensam upphandling inte skulle bli aktuell meddelade Samtrafiken att bolaget övervägde att istället delta i en kommande upphandling som leverantör. Konsulten informerade då Samtrafiken om att något fortsatt samarbete dem emellan inte var aktuellt. Konsulten har härefter arbetat med upphandling-

en för SL:s räkning, vilket innebär att han bl.a. har formulerat förfrågningsunderlaget.

Lämpligheten i att SL har använt sig av en konsult som också har arbetat för en av anbudsgivarna kan enligt förvaltningsrätten i och för sig ifrågasättas ur ett jävsperspektiv. Med hänsyn till vad 4T har anfört i målet bedömer förvaltningsrätten emellertid att den aktuella situationen inte är sådan att det föreligger en presumtion för att Samtrafiken har fått en konkurrensfördel i upphandlingen. Enligt förvaltningsrättens mening är det därför 4T som har att visa att SL brutit mot de grundläggande EU-rättsliga principerna eller annan bestämmelse i LUF.

4T har angett att ansvarsbestämmelserna i avtalsutkastet gynnar Samtrafiken. Detta eftersom Samtrafiken, som är delägt av SL, kan ha haft bättre förutsättningar än andra anbudsgivare att beräkna den aktuella risken. Förvaltningsrätten finner att det faktum att Samtrafiken till viss del ägs av SL inte ger vid handen att bolagets förutsättningar att beräkna risken ökar. Inte heller har det framkommit några andra omständigheter som visar att Samtrafiken har haft lättare att beräkna risken än andra anbudsgivare. Förvaltningsrätten finner därför att 4T inte har visat att de aktuella ansvarsbestämmelserna gynnar Samtrafiken. 4T har inte framhållit några andra konkreta delar i förfrågningsunderlaget där bolaget anser att detta strider mot de grundläggande EU-rättsliga principerna eller annan bestämmelse i LUF.

Det material som har använts i upphandlingen har tagits fram i SL:s regi. Förvaltningsrätten finner det inte visat att arbetet med framtagande av upphandlingsmaterialet har skett med inblandning av, eller insyn från, Samtrafiken. Inte heller kan det anses visat att Samtrafiken fick del av förfrågningsunderlaget före övriga kvalificerade anbudsgivare eller att bolaget på annat sätt har getts längre tid att formulera sitt anbud. I målet har inte

heller visats att SL eller konsulten har haft någon insyn i, eller varit delaktiga i, framtagandet av Samtrafikens betaltjänst.

Med beaktande av vad som har anförts i målet är det förvaltningsrättens bedömning att 4T inte har förmått visa att SL brutit mot någon av de grundläggande EU-rättsliga principerna eller annan bestämmelse i LUF. Det föreligger därför inte grund för ingripande med stöd av LUF i denna del.

Fråga om förfrågningsunderlaget är oproportionerligt

Proportionalitetsprincipen innebär att de krav som ställs vid en upphandling ska vara både nödvändiga och ändamålsenliga med hänsyn till det syfte som eftersträvas. Kraven ska således ha ett naturligt samband med och stå i proportion till det som upphandlas (jfr bl.a. prop. 2006/07:128 s. 132).

4T har med hänvisning till avsnitt 6.5 och 8.2 i avtalsutkastet anført att förfrågningsunderlaget är oproportionerligt. Ansvarbestämmelserna i nämnda avsnitt medförde enligt 4T att bolaget avstod från att lämna anbud i upphandlingen eftersom det visade sig vara omöjligt att kalkylera ett anbud med rimliga förutsättningar till framgång och samtidigt hantera den nödvändiga riskpremien. SL har å sin sida anført att avsnitt 6.5 och 8.2 är sedvanliga kommersiella villkor och att de är fullt proportionerliga med beaktande av upphandlingsföremålet.

4T gör gällande att förfrågningsunderlaget med tillhörande avtalsutkast är oproportionerligt. Förvaltningsrätten bedömer emellertid att utredningen i målet inte kan anses visa att SL har brutit mot proportionalitetsprincipen i upphandlingen. Det föreligger således inte heller grund för ingripande med stöd av LUF i denna del.

Sammanfattningsvis

Förvaltningsrätten finner det inte visat att upphandlingen strider mot de grundläggande EU-rättsliga principerna eller annan bestämmelse i LUF. Ansökan om ingripande med stöd av LUF ska därför avslås.

HUR MAN ÖVERKLAGAR

Detta avgörande kan överklagas. Information om hur man överklagar finns i bilaga 1 (DV 3109/1A LOU).

Magnus Åhammar
Rådman

Handläggare har varit föredraganden Helena Lindh.



SVERIGES DOMSTOLAR

HUR MAN ÖVERKLAGAR - PRÖVNINGSTILLSTÅND

Den som vill överklaga förvaltningsrättens beslut ska skriva till Kammarrätten i Stockholm. **Skrivelsen ska dock skickas eller lämnas till förvaltningsrätten.**

Överklagandet ska ha kommit in till förvaltningsrätten **inom tre veckor** från den dag då klaganden fick del av beslutet. Tiden för överklagandet för offentligpart räknas emellertid från den dag beslutet meddelades.

Om sista dagen för överklagandet infaller på lördag, söndag eller helgdag, midsommarafton, julafton eller nyårsafton räcker det att skrivelsen kommer in nästa vardag.

För att ett överklagande ska kunna tas upp i kammarrätten fordras att prövningstillstånd meddelas. Kammarrätten lämnar prövningstillstånd om det är av vikt för ledning av rättstillämpningen att överklagandet prövas, anledning förekommer till ändring i det slut vartill förvaltningsrätten kommit eller det annars finns synnerliga skäl att pröva överklagandet.

Om prövningstillstånd inte meddelas står förvaltningsrättens beslut fast. Det är därför viktigt att det klart och tydligt framgår av överklagandet till kammarrätten varför man anser att prövningstillstånd bör meddelas.

Skrivelsen med överklagande ska innehålla

1. den klagandes namn, personnummer, yrke, postadress och telefonnummer. Dessutom ska adress och telefonnummer till arbetsplatsen och eventuell annan plats där klaganden kan nås för delgivning lämnas om dessa uppgifter inte tidigare uppgetts i målet. Om någon person- eller adressuppgift ändras är det viktigt att anmälan snarast görs till kammarrätten,

2. det beslut som överklagas med uppgift
3. om förvaltningsrättens namn, målnummer samt dagen för beslutet,
4. de skäl som klaganden anger till stöd för begäran om prövningstillstånd,
5. den ändring av förvaltningsrättens beslut som klaganden vill få till stånd,
6. de bevis som klaganden vill åberopa och vad han/hon vill styrka med varje särskilt bevis.

Skrivelsen ska vara undertecknad av klaganden eller hans ombud. Adressen till förvaltningsrätten framgår av beslutet. Om klaganden anlitar ombud ska denne sända in fullmakt i original samt uppge sitt namn, adress och telefonnummer.

Om någon person- eller adressuppgift ändras, ska Ni utan dröjsmål anmäla ändringen till kammarrätten.

I mål om överprövning enligt lagen (2007:1091) om offentlig upphandling eller lagen (2007:1092) om upphandling inom områdena vatten, energi, transporter och posttjänster får avtal slutas innan tiden för överklagande av rättens dom eller beslut har löpt ut. I de flesta fall får avtal slutas när tio dagar har gått från det att rätten avgjort målet eller upphävt ett interimistiskt beslut. I vissa fall får avtal slutas omedelbart. Ett överklagande av rättens avgörande får inte prövas sedan avtal har slutits. Fullständig information finns i 16 kapitlet i de ovan angivna lagarna.

Behöver Ni fler upplysningar om hur man överklagar kan Ni vända Er till förvaltningsrätten.

DV 3109/1A LOU